SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2689

av Mauricio Rojas m.fl. (L)

Jämställdhet handlar om frihet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra jämställdhetsintegrering till en permanent del av myndigheternas styrning och uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva arbetet med en gemensam europeisk standard för jämställdhetsintegrering i näringslivet vidare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta Rådet för kvinnofrid och ta ytterligare steg för att uppfylla nollvisionen för dödligt kvinnovåld och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det obligatoriskt att tillsätta en haverikommission efter varje kvinnomord och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för sexualbrott, låta grov våldtäkt kunna ge livstids fängelse samt skärpa straffen för stalkning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra elektronisk fotboja till huvudregel när kontaktförbud utfärdas och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa anmälningsskyldighet inom delar av välfärden vid misstanke om våld i nära relation och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna, i samarbete med regionerna, ska inrätta kvinnofridshus och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en statlig kvinnofridspeng som täcker halva kostnaden för kommunerna för skyddade boenden och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på kommunerna att ordna stadigvarande bostad för personer som utsatts för våld av sin partner och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbundet genomföra nationella informationskampanjer om mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka den långsiktiga finansieringen av ideella organisationer och idéburna verksamheter som arbetar mot mäns våld mot kvinnor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa reglerna kring bodelning för att motverka ekonomiskt eftervåld och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera rättshjälpen så att fler kan få ekonomiskt stöd vid bl.a. vårdnadstvister och bodelning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka åtgärderna mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att motverka att barn och unga utsätts för destruktiva och skadliga normer på digitala plattformar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka arbetsgivaravgiften för den som anställer en nyexaminerad akademiker, förbättra villkoren för personaloptioner och kraftigt sänka den statliga inkomstskatten med målet att halvera den och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera föräldraförsäkringen och den sjukpenninggrundande inkomsten för företagare, bl.a. genom bindande förhandsbesked om SGI och stärkt SGI-skydd i en uppstartsfas, och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga och offentligt understödda finansieringsaktörer ska redovisa könsuppdelad statistik över fördelningen av företagsstöd och riskkapital och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en svensk motsvarighet till den brittiska Investing in Women Code och stärka könsuppdelad transparens i finansieringssektorn och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket och Vinnova i uppdrag att utveckla fler finansieringsformer för företag som inte behöver klassiskt riskkapital samt stärka insatser för kvinnliga entreprenörers tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskning och vård rörande kvinnors hälsa och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en jämställdhetsbonus på 30 000 kronor per barn för familjer som delar lika på föräldraledigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öronmärka en fjärde månad i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja vab-ersättningen från 80 till 90 procent under de fem första vab-dagarna som varje förälder tar ut per barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge rätt till två dagars betald ledighet per barn och år för skolrelaterade tillfällen och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett småbarnsrut med 70 procents avdrag på arbetskostnaden för bl.a. städning, barnpassning och annan avlastning i hemmet samt bredda rut till fler tjänster som underlättar familjers vardag och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra läxhjälpsrut och tillkännager detta för regeringen.

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett barnavdrag på 10 000 kronor per barn och år, delat mellan föräldrarna, och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka skatten på arbete och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra sparande på investeringssparkonto skattefritt upp till 500 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en digital jämställdhetskalkylator som visar hur val kring föräldraledighet, vab och deltidsarbete påverkar livsinkomst och pension samt ett s.k. rosa kuvert med motsvarande information vid familjebildning och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att överföra mer av den statliga pensionen och tjänstepensionsrättigheter mellan makar och mellan ogifta föräldrar med gemensamma barn samt inkludera tjänstepension i bodelningen vid skilsmässa och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa fler karriärvägar och bättre möjligheter till löneutveckling i kvinnodominerade yrken samt ge offentlig sektor bättre möjligheter till fortbildning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kommunernas stöd till anhöriga och införa vård av förälder (VAF) med upp till 50 dagar och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett mer generöst rut 70-plus med högre tak och fler tjänster inkluderade och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Jämställdhet handlar om frihet

Jämställdheten är idag under attack. Från konservativa och antidemokratiska krafter och från Techjättarnas vinstmaximerande algoritmer. En ny ofrihet har fått fotfäste i vårt land. Hundratusentals barn och unga växer upp under hederskulturens grepp. Det är framför allt flickor och unga kvinnor som ser sin frihet inskränkas varje dag, runt om i

Sverige. Vi måste fortsätta försvara vunna jämställdhetssegrar, men också fortsätta att flytta fram positionerna. Utvecklingen kommer inte per automatik gå åt rätt håll. Jämställdheten behöver försvaras och utvecklas med hjälp av liberal jämställdhetspolitik.

För jämställdhet handlar ytterst om frihet. Liberalismens utgångspunkt är att varje människa ska ha möjlighet att forma sitt eget liv utan att begränsas av kön, könsroller eller andras förväntningar. Varken religiösa eller traditionella sedvänjor och värderingar som kränker kvinnornas rätt till ett jämställt och fritt liv får accepteras. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter att utbilda sig, försörja sig själva och vara med och forma samhället. Det är när människors livsval i praktiken inte begränsas av deras kön som friheten gäller på lika villkor.

Sverige 2026 är fortfarande inte ett jämställt land, även om vi ligger långt fram i en internationell jämförelse. Lönegapet mellan män och kvinnor har parkerat sig på ca 10 procent, varav hälften inte kan förklaras av något annat än just kön. Kvinnor har lägre sparande, lägre kapitalinkomster och har betydligt svårare att få tillgång till riskvilligt kapital än män.

Kvinnor tar ut merparten av föräldraledigheten och de är i högre grad sjukskrivna på grund av stress än män. Flickor och kvinnor utsätts för sexualbrott och sexualiserat hot och hat på nätet i högre utsträckning. Samtidigt har pojkar och män andra jämställdhetsutmaningar. Pojkar har länge släpat efter flickor i skolan, med de följder som detta får för deras möjligheter i framtiden. Suicid är ett mer omfattande problem bland män än bland kvinnor. Och på digitala plattformar exponeras bägge könen för orimliga kroppsideal och könsstereotypa budskap som riskerar påverka deras mående och begränsa deras livsval.

Hedersförtrycket är fortsatt ett stort frihetsproblem i Sverige. I miljöer där patriarkala och hederstraditioner är starka får framför allt flickor och kvinnor sin frihet starkt beskuren av den egna familjen och av moralpoliser i det offentliga rummet. Men även pojkar och män är drabbade, dels som offer, dels då mot sin vilja kan tvingas kontrollera systrar och andra kvinnliga släktingar. I utanförskapets Sverige råder ofta kvinnofientliga värderingar och parallella maktstrukturer som måste bekämpas med all kraft för att alla ska kunna leva fria och jämställda liv. Liberalernas historiska kamp för individens frihet och kvinnans jämställdhet är långt ifrån avslutad i ett land där hederskulturens och klanväldets ofrihet växer.

Nollvision för våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är den yttersta formen av kvinnoförtryck och ett av vår tids största samhällsmisslyckanden. Kvinnor utsätts för sexualbrott, hot och hat på sociala medier och undviker joggingspår och parker efter mörkrets inbrott just för att de är kvinnor. År 2025 anmäldes över 30 000 fall av kvinnomisshandel. Och varje år mördas i snitt 13 kvinnor av en nuvarande eller tidigare partner. Men kvinnor dödas också av män som är helt okända för dem.

Mycket har gjorts under senare år för att få slut på mäns våld mot kvinnor. Under mandatperioden 2022–2026 satsade regeringen mer resurser än någon tidigare för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Liberalerna drev på för skärpt lagstiftning, höjda straff och för att riva sekretesshinder mellan polis och socialtjänst, och förändringar kom också på plats under mandatperioden. Ett råd för kvinnofrid inrättades under statsministern och arbetet vägleddes av en nollvision för kvinnomord.

Den dåvarande regeringen antog också en ny nationell tioårig strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Målet är att minska våldet genom ett långsiktigt och strukturerat arbete där ökad samordning mellan berörda myndigheter och kunskapsutveckling är centrala delar.

Liberalerna anser att Rådet för kvinnofrid ska permanentas och att ytterligare steg måste tas så att nollvisionen verkligen uppfylls.

Tillsätt haverikommission efter varje kvinnomord

Kvinnor mördas i hög utsträckning just för att de är kvinnor. Sådana mord kallas femicid, eller kvinnomord. För att stoppa kvinnomorden krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete i hela myndighetssfären och civilsamhället. Kunskaperna om var samhällets skydd brister måste öka och nya kunskaper och insikter måste leda till ständiga förbättringar.

Detta grundläggande tillvägagångssätt är redan en självklarhet i andra delar av samhället. När flygplan störtar eller när det sker allvarliga järnvägsolyckor granskas det av Statens Haverikommission. När patienter skadas allvarligt i vården finns skyldigheter att utreda och anmäla. Haverikommissioner och motsvarande utredningar har bidragit till att höja säkerheten inom transporter och i hälso- och sjukvården och undvika framtida fall med dödlig utgång. Syftet är inte att hitta syndabockar, utan att identifiera brister och systemfel och vidta åtgärder. Samma princip måste gälla när kvinnor dödas.

I dag genomför Socialstyrelsen så kallade skade- och dödsfallsutredningar endast i vissa fall när en kvinna eller ett barn dödats av en närstående. Utredningarna visar ofta på allvarliga brister i samhällets skyddsnät. Flera av bristerna återkommer i rapport efter rapport, vilket visar att samhället inte lär sig av sina misstag. I praktiken lyckas man inte följa upp bristerna och täppa till luckorna i skyddsnäten. Det duger inte. Liberalerna vill att alla kvinnomord ska följas av en haverikommission som leder till konkreta förändringar.

Socialstyrelsens sammanställning av sina skade- och dödsfallsutredningar 2024–2025 visar att de flesta, såväl brottsoffren som gärningspersonerna, hade haft kontakt med minst en samhällsaktör under året före brottet, vanligen hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Men få våldsutsatta och våldsutövare nåddes av insatser för att minska risken för upprepat våld. Mediegranskningar och myndighetsrapporter har till och med visat flera fall där män dömda för brott mot kvinnor återgått till att misshandla och hota samma kvinna direkt under villkorlig frigivning. Få av de utsatta fick del av de skyddsåtgärder som samhället erbjuder, som kontaktförbud eller larmpaket. Frågor om våld ställdes sällan.

Liberalerna vill att det ska bli obligatoriskt att tillsätta en haverikommission varje gång en kvinna mördas. Alla mord ska följas av en systematisk genomlysning av vad som brustit, för att det inte ska kunna ske igen. Tydliga regler om hur kommissionens slutsatser omhändertas måste finnas på plats. Haverikommissionen ska granska alla mord som omfattas av nollvisionen för det dödliga kvinnovåldet. Under mandatperioden 2022–2026 tillsatte regeringen också en utredning som fick i uppdrag att ta fram konkreta förslag kring hur ett system med en haverikommission för varje kvinnomord kan införas. Det förslaget behöver tas vidare och införas under innevarande mandatperiod.

Skärpta straff för brott som drabbar kvinnor

Under mandatperioden 2022–2026 togs viktiga steg med skärpta straff, nya straffbestämmelser och förstärkta resurser till rättsväsendet. Men mer måste göras. Varje år anmäls närmare tio tusen våldtäkter, medan antalet personer som döms för brottet vanligen ligger på mellan 300–500 personer årligen. Totalt anmäldes över 27 000 sexualbrott år 2025 och den absoluta majoriteten offer är kvinnor och flickor.

För att kvinnor ska kunna känna sig trygga och rättsväsendet upplevas som rättvist och rättssäkert behöver rättsväsendet få förstärkta resurser för att klara upp brotten och

straffen måste stå i proportion till brottets allvar. Straffen för sexualbrott bör skärpas och grov våldtäkt ska ge livstids fängelse.

Även straff för så kallad stalkning behöver skärpas. Det är inte rimligt med några månaders fängelse för att i åratal systematiskt ha förföljt, hotat och skrämt ett offer. Att bli stalkad kan innebära enorma psykiska påfrestningar och stora begränsningar i vardagslivet.

Jämställdhetsintegrering – en viktig utgångspunkt

För att nå framgång i jämställdhetsarbetet måste ett jämställdhetsperspektiv finnas med i offentligt beslutsfattande. Det angreppssättet – jämställdhetsintegrering – innebär att ett jämställdhetsperspektiv finns med i ordinarie beslutsfattande, styrning och uppföljning i offentliga myndigheters arbete inklusive i Regeringskansliets arbete och budgetprocessen. Jämställdhet ska inte vara ett sidospår utan en del av myndigheternas kärnverksamhet. Modellen har varit en vägledande metod för alla regeringar sedan 1990-talet för att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Arbetet har gett resultat. Jämställdhetsmyndighetens utvärderingar visar att myndigheter har utvecklat kunskap och arbetssätt och i högre grad integrerat jämställdhet i sin ordinarie verksamhet. Den senaste programperioden för Jämställdhetsintegrering i myndigheter, JiM, avslutades 2025. Erfarenheterna visar samtidigt att resultaten behöver säkras genom långsiktighet och uthållighet i arbetet.

Jämställdhetsintegrering bör därför inte bedrivas i återkommande, tidsbegränsade programperioder. Arbetet behöver i stället vara en permanent del av myndigheternas styrning och uppdrag. Samtidigt får det inte bli administrativt betungande. Fokus ska ligga på faktiska resultat, inte på fler planer och rapporter. Liberalerna vill därför se en långsiktig, tydlig och resultatinriktad jämställdhetsintegrering, där myndigheterna får frihet att anpassa arbetssätten efter den egna verksamheten.

En europeisk standard för jämställdhetsintegrering i näringslivet

Liberalernas jämställdhetsminister Nina Larsson tog arbetet med jämställdhetsintegrering ett steg längre under mandatperioden 2022–2026. Jämställdhetsmyndigheten och Statskontoret fick i uppdrag att ta fram en gemensam europeisk standard för ett mer effektivt jämställdhetsarbete. Uppdraget ska genomföras i dialog med näringslivet och andra berörda aktörer samt tillsammans med Svenska institutet för standarder (SIS).

Syftet är att ge både privata och offentliga verksamheter ett gemensamt verktyg för att arbeta systematiskt med jämställdhetsarbete. Jämställdhet lönar sig. Forskning pekar på ett tydligt samband mellan jämställda företagsledningar och ekonomisk prestation.

På samhällsnivå är den ekonomiska potentialen också betydande. European Institute for Gender Equality (EIGE) beräknar att förbättrad jämställdhet inom bland annat arbetsmarknadsdeltagande och utbildning skulle kunna öka EU:s BNP per capita med 6,1–9,6 procent till 2050. Ett mer jämställt näringsliv handlar därför inte bara om representation, utan även om att bättre ta tillvara Europas kompetens och stärka konkurrenskraften. Liberalerna anser att arbetet måste drivas vidare under mandatperioden 2026–2030.

Fotboja ska vara huvudregel

Samhället har varit alldeles för slapphänt när det kommer till män som hotar, hatar och förföljer sina ex-partners. För de utsatta kvinnorna är det en enorm stress och rädsla som saboterar deras vardagsliv. Ingen ska behöva leva med den ständiga skräcken att närsomhelst bli misshandlad eller dödad.

Varje år utfärdas tusentals kontaktförbud, men inte ens en procent får fotboja. Att bryta mot kontaktförbudet måste också få konsekvenser. Så är det inte idag. Varje år anmäls enligt Brottsförebyggande rådet ca 4 000 överträdelser, men majoriteten leder inte till något åtal. Den som bryter mot kontaktförbudet måste få ett kännbart straff för det.

Under mandatperioden 2022–2026 infördes ny lagstiftning som innebar dels att kontaktförbud kan utfärdas i flera fall, dels omfatta större geografiska områden. Liberalerna vill skärpa lagstiftningen ytterligare så att elektronisk fotboja på förövaren är huvudregel när kontaktförbud utfärdas.

Inför anmälningsskyldighet vid misstanke om våld i nära relation

Liberalerna vill också införa en anmälningsplikt inom delar av välfärden vid misstanke om våld i nära relation. I dag gäller anmälningsplikt för personal inom skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård när barn misstänks fara illa. Samma skyldighet bör införas när det gäller misstanke om våld i nära relation. En sådan skyldighet förtydligar att mäns våld mot kvinnor inte är en privat angelägenhet, utan ett samhälleligt ansvar att stoppa. Frågan behöver utredas skyndsamt så att ny lagstiftning kan komma på plats.

Inrätta Kvinnofridshus i hela Sverige

Kvinnor som utsatts för våld, eller lever i en våldsam relation, behöver ofta ha många kontakter med olika samhällsaktörer för att få rätt stöd och för att få upprättelse. Det kan

röra sig om kontakter med socialtjänst, psykiatri, hälso- och sjukvård, rättsvårdande myndigheter och i samband med separationer även till exempel Skatteverket och Försäkringskassan.

Liberalerna vill därför att kommunerna, i samarbete med regionerna, inrättar Kvinnofridshus som samlar olika professioner och kompetenser för det förebyggande, stödjande och uppföljande arbetet mot mäns våld mot kvinnor under ett och samma tak. Precis som på nationell nivå, där Rådet för kvinnofrid samordnar arbetet mellan berörda myndigheter, krävs ett tätare samarbete på lokal nivå mellan olika aktörer.

En sådan samverkansmodell finns i dag när det gäller utsatta barn som kan få stöd genom de s.k. Barnahusen. Kommunerna driver Barnahusen, ofta i samverkan med regionen och lokala polismyndigheter. Liberalerna anser att motsvarande samlat stöd ska finnas för våldsutsatta kvinnor. Det skulle innebära ”en dörr in” till det stöd hon har rätt till, samtidigt som ökad samverkan mellan olika aktörer med olika ansvarsområden minskar risken för utsatta att ”ramla mellan stolarna”.

Resurssvaga kommuner kan samarbeta över kommungränserna med Kvinnofridshusen. Det centrala är att det finns ett tydligt strategiskt och operativt ansvar i varje kommun, som omfattar målsättningar, behovsanalyser och tillräcklig resurssättning för kvinnofriden. Kommuner och regioner ska kunna söka medel från statsbidrag för att inrätta och driva kvinnofridshus. Det är rimligt att staten är med och tar en del av ansvaret. Det ökar också möjligheterna till likvärdigt stöd över landet.

En statlig kvinnofridspeng till skyddade boenden

Att våldsutsatta kvinnor och barn som måste fly undan en våldsam man kan få plats på ett skyddat boende borde vara en självklarhet i ett land som Sverige. Så är tyvärr inte alltid fallet.

Kommunerna ansvarar för att tillhandahålla skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor och barn. Men många mindre kommuner saknar skyddade boenden och det händer att våldsutsatta kvinnor nekas plats. Dessutom har flera kvinnojourer stängt sina skyddade boenden, bland annat på grund av ny lagstiftning som ställer kvalitetskrav på dem.

Liberalerna vill därför att staten kliver fram och tar ett större ekonomiskt ansvar för de skyddade boendena. Vi vill införa en kvinnofridspeng i form av ett nytt statsbidrag, som täcker halva kostnaden för kommunerna. Precis som när det gäller skolan ser Liberalerna att staten behöver kliva fram för att säkerställa mer likvärdiga förutsättningar över landet. Med en kvinnofridspeng ges resurssvaga kommuner – och

kommuner där behoven är stora – möjligheter att ge fler behövande kvinnor det skydd de har rätt till.

Stadigvarande boende till våldsutsatta

Att ha ett boende ordnat är helt centralt för den som vill lämna en våldsam relation. Liberalerna vill införa krav på kommunerna att ordna en stadigvarande bostad till personer som blivit utsatta för våld av sin partner. I dag ger ungefär var femte kommun förtur i den kommunala bostadskön till kvinnor som varit utsatta för våld i nära relationer och som saknar möjlighet att ordna ett eget boende. Att ordna en bostad till våldsutsatta som inte har möjlighet att ordna en bostad på egen hand är något som alla kommuner bör vara skyldiga att göra, så att våldsutsatta kan skapa sig ett nytt och tryggt liv.

Stärk civilkuraget – fler nationella informationskampanjer

Mäns våld mot kvinnor är ingen privat angelägenhet. Alla som kommer i kontakt med våldsutsatta, vare sig det sker i yrkesutövningen, eller det rör sig om en anhörig, en granne eller en kollega, bör veta vart man kan vända sig för att få råd om hur man bör agera i situationen.

Att fler vågar ”lägga sig i”, trots att det kanske är förenat med visst obehag, är en viktig del i samhällets arbete för att få stopp på våldet.

Under mandatperioden 2022–2026 fick Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att genomföra en nationell informationskampanj om mäns våld mot kvinnor. Liberalerna vill att sådana kampanjer genomförs regelbundet för att öka kunskaperna, såväl hos våldsutsatta som hos allmänheten, om vilket stöd som finns och hur man får del av det och uppmanar varje medborgare att agera.

Stärk finansiering till frivilligorganisationer

Civilsamhällets organisationer som arbetar mot mäns våld mot kvinnor gör mycket viktiga insatser och är ett värdefullt komplement till de statliga och kommunala aktörerna. Kvinnojourer och andra ideella verksamheter erbjuder skydd, praktiskt stöd och ett förtroendefullt bemötande som bygger på erfarenhet och närhet till de utsatta. De driver också stödtelefoner och chattar som kvinnor, inte minst unga kvinnor, kan vända sig till anonymt för att ställa frågor om relationer, gränser och om det som de upplever faktiskt är okej. Det gör att våld och kontroll kan upptäckas tidigare, innan det eskalerar.

Samtidigt kämpar många av dessa organisationer med ekonomiska utmaningar. De är ofta beroende av kortsiktiga projektbidrag. Ryckigheten och osäkerheten i finansieringen riskerar att skapa instabilitet i verksamheter som behöver vara långsiktiga

och tillgängliga dygnet runt. Liberalerna vill därför stärka den långsiktiga finansieringen till de ideella organisationer och idéburna verksamheter som arbetar mot mäns våld mot kvinnor.

Stoppa det ekonomiska eftervåldet

Våldet upphör inte alltid bara för att relationen gjort det. Ekonomiskt eftervåld innebär att våld, kontroll och maktutövning fortsätter med ekonomiska medel efter att en relation har tagit slut. Enligt Jämställdhetsmyndigheten är kvinnor mer utsatta för ekonomiskt våld än män. Det kan handla om att medvetet förhala en bodelning, undanhålla tillgångar eller uppgifter, vägra medverka i ekonomiska processer eller på andra sätt försvåra för den tidigare partnern att gå vidare i livet.

Idag är det alldeles för lätt att missbruka bodelningsprocessen och därigenom utöva ekonomiskt våld mot en tidigare partner, till exempel genom att undanhålla tillgångar och förhala att bodelningen blir klar.

Utredningen om bodelning som presenterades i januari 2026 innehåller viktiga förslag för att råda bot på det, bland annat tydligare tidsramar, möjlighet till vite och bättre möjligheter för bodelningsförrättare att få fram uppgifter. Förslagen bör införas skyndsamt. Liberalerna anser dock att utredningens förslag i vissa delar behöver skärpas. Det gäller till exempel utredningens förslag om att införa en tidsgräns för genomförd bodelning på nio månader – den tidsgränsen bör kortas till sex månader. De böter som utfärdas för den som obstruerar processen måste också vara mer kännbara. Förslagen kring rätt till förskott vid bodelning behöver också vara mer långtgående. Liberalerna vill ge rätt till förskott vid bodelning, så att den som har begränsade tillgångar kan få förskott på det kapital som ska fördelas. Förskottet ska betalas ut i pengar och beslutet verkställas direkt. Sådana regler finns redan i Danmark. Det är dags att svenska kvinnor får samma möjligheter. Det förbättrar möjligheten att gå vidare i livet redan innan bodelningen är avslutad.

Under mandatperioden 2022–2026 fick flera myndigheter, däribland Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, i uppdrag att kartlägga hur våldsutövare kan utnyttja myndigheternas rutiner och system för att utöva ekonomiskt våld. Uppdragen ska redovisas i december 2027. Liberalerna anser att ny kunskap som framkommer om ”luckor” i regler och rutiner måste leda till snabba åtgärder som stänger möjligheterna till ekonomiskt våld.

Förbättra rättshjälpen

Det finns idag möjlighet att få ekonomiskt stöd för kostnader vid till exempel en vårdnadstvist, så kallad rättshjälp. Men stödet är inte tillräckligt. Det måste vara möjligt att bevaka sina rättigheter när det gäller barnen även om du inte har en välfylld plånbok. Så ser det inte ut idag. Därför behöver reglerna för rättshjälp utredas. Ambitionen bör vara att inkomstgränsen ska höjas för när man kan få delar av kostnaden för till exempel en advokat betald. Andelen av kostnaden som en låginkomsttagare ska stå för själv behöver också sänkas. Det bör även utvidgas vad man kan få ersättning för. Idag ingår till exempel inte rättslig hjälp vid bodelning.

Hedersvåldet måste upphöra

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett av de mest allvarliga hoten mot vårt samhälles grundläggande värderingar. Det finns studier som pekar på att uppemot 240 000 unga i Sverige lever under hedersförtryck. Detta är ett systematiskt förtryck som i huvudsak drabbar flickor och unga kvinnor.

De partier som är till vänster i svensk politikhar inte mäktat med att ta hedersvåldet på allvar. De har inte kunnat hantera och övervinna de missförstånd om rasism som förekommer i debatten.

Liberalerna har, med stadig grund i en liberal och feministisk idétradition, alltid stått på individens sida, mot hedersförtrycket. Det kan inte tillåtas, att kultur, tradition eller religion används för att rättfärdiga våld och förtryck.

Under mandatperioden 2022–2026 har Liberalerna och regeringen genomfört omfattande reformer för att bekämpa hedersförtrycket. Fler reformer fordras dock, särskilt för att myndigheter ska kunna upptäcka förtrycket och hjälpa utsatta personer. Liberalerna vill utveckla politiken mot hedersförtrycket och göra samhällets svar starkare och mer verkansfullt. Liberalerna utvecklar detta i motionen Stoppa hedersrelaterat våld och förtryck. Liberalerna vill utveckla politiken mot hedersförtrycket och göra samhällets svar starkare och mer verkansfullt.

Värderingar på nätet

Barn och unga tillbringar en stor del av sin vakna tid på sociala medier och andra digitala plattformar. Det påverkar inte bara vad de ser, utan också vilka normer och värderingar de möter. Unga tjejer och killar kan exponeras för våld, sexualiserat innehåll, kvinnohat och destruktiva budskap. De möter också skeva och ibland extrema kroppsideal som kan påverka synen på den egna kroppen och självkänslan. Algoritmer

kan dessutom förstärka utvecklingen genom att steg för steg föra användaren vidare till mer likartat eller extremt innehåll.

Det finns därför en risk att det digitala innehållet påverkar ungas mående, relationer, värderingar och framtida livsval. Liberalerna har i regeringsställning givit flera myndigheter i uppdrag att öka kunskapen om hur barn och unga påverkas av sociala medier. Bland annat ska Mediemyndigheten kartlägga hur plattformarnas algoritmer styr innehåll till flickor och pojkar i olika åldrar och Jämställdhetsmyndigheten ska undersöka hur innehållet påverkar unga kvinnors och mäns livskvalitet, normer och livsval.

Uppdragen ska ge bättre kunskap om problemen, men Liberalerna vill inte vänta på att agera. Arbetet måste redan nu inriktas på konkreta åtgärder som stärker killars och tjejers trygghet på nätet och motverkar att barn och unga sugs in i innehåll som uppmuntrar destruktiva och skadliga normer. Se Liberalernas skärmpolitiska motion för vidare åtgärder.

Insatser för lättare livspussel

Jämställdhet handlar också om människors möjlighet att få vardagen att gå ihop. Kvinnor tar fortfarande ett större ansvar för barn, hem och anhöriga. Det får konsekvenser för kvinnors inkomster, karriärmöjligheter, pensioner och hälsa. Jämställdhetspolitiken måste därför också handla om att göra det möjligt att kombinera arbete, familjeliv och eget liv.

Politikens uppgift är inte att bestämma hur människor ska leva. Den ska undanröja hinder och ge människor större frihet att själva bestämma över sin tid, sin ekonomi och sitt familjeliv. Det gäller både kvinnor och män. Ett mer jämställt familjeliv är en förutsättning för att kvinnor ska kunna arbeta, göra karriär och bygga ekonomisk självständighet.

Ett mer jämställt föräldraskap

Det är ofta när barnen kommer som de ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män börjar växa. Kvinnor tar fortfarande ut merparten av föräldraledigheten och vabbar i större utsträckning. Liberalerna vill därför stärka incitamenten för ett mer jämställt föräldraskap.

Vi vill införa en jämställdhetsbonus på 30 000 kronor per barn för familjer som delar lika på föräldraledigheten. Bonusen ska betalas ut automatiskt när villkoren är uppfyllda.

Vi vill också öronmärka en fjärde månad i föräldraförsäkringen. Båda föräldrar ska ha goda möjligheter att vara närvarande under barnets första år och ta ett långsiktigt ansvar för föräldraskapet.

VAB är en annan viktig jämställdhetsfråga. Liberalerna vill höja VAB-ersättningen från 80 till 90 procent under de fem första VAB-dagarna som varje förälder tar ut per barn. Det ska göra det lättare att dela på ansvaret när barn blir sjuka.

Föräldrar ska också kunna vara närvarande i sina barns skolgång. Liberalerna vill därför ge rätt till två dagars betald ledighet per barn och år för skolrelaterade tillfällen, exempelvis utvecklingssamtal, lucia och skolavslutningar.

Liberalerna förespråkar sedan länge en ny modell för föräldraförsäkringen. Familjen ska kunna välja mellan en kortare försäkring med fullt inkomstskydd eller en längre period med lägre ersättning. Detta innebär att fler kvinnor får starkare drivkrafter att tidigare återgå till arbetet, vilket i sin tur ökar jämställdheten och stärker kvinnors ekonomiska självständighet.

Avlasta vardagen

När vardagens alla uppgifter ska rymmas samtidigt är det fortfarande ofta kvinnor som tar det största ansvaret. Möjligheten att köpa hjälp i hemmet kan därför också vara en jämställdhetsreform.

Liberalerna vill införa ett småbarns-RUT för familjer med barn under tolv år. Avdraget ska uppgå till 70 procent av arbetskostnaden för exempelvis städning, barnpassning och annan avlastning i hemmet. RUT ska också breddas till fler tjänster som underlättar familjers vardag.

Vi vill återinföra läxhjälps-RUT. Skolan ska ha huvudansvaret för elevernas stöd, men familjer ska kunna använda fler vägar för att hjälpa sina barn och avlasta vardagen.

Avlastning handlar inte om att köpa sig ur föräldraskapet. Det handlar om att ge människor större möjlighet att bestämma över sin tid och minska den vardagsbelastning som fortfarande ofta faller på kvinnor.

Liberalerna vill också ge barn till föräldrar, som är föräldralediga eller söker jobb, rätt till 30 timmar förskola i veckan, i stället för dagens 15 timmar. Det innebär att fler barn får tillgång till pedagogisk verksamhet, språkstöd och gemenskap med andra barn, samtidigt som föräldrar kan avlastas. När barnkullarna krymper uppstår tomma platser i lokalerna, och fler timmar per barn gör att kommuner kan behålla både befintliga förskolor och personal i stället för att lägga ner verksamheter.

Ekonomisk självständighet

Ekonomisk självständighet är en grund för jämställdhet. Den som har egna inkomster och ekonomiska marginaler har större möjlighet att forma sitt liv, byta arbete och lämna en relation eller annan situation som inte är hållbar.

Liberalerna vill införa ett barnavdrag på 10 000 kronor per barn och år, delat mellan föräldrarna. Det ger barnfamiljer större ekonomiska marginaler och stärker samtidigt incitamenten för båda föräldrarna att arbeta.

Vi vill också sänka skatten på arbete. Det ska löna sig att arbeta och vara möjligt för fler att försörja sig själva.

Eget sparande är också ekonomisk frihet. Liberalerna vill därför att sparande på investeringssparkonto ska vara skattefritt upp till 500 000 kronor.

Jämställdhet ska synas i plånboken

Beslut under småbarnsåren kan påverka ekonomin långt senare. Föräldraledighet, VAB och deltidsarbete påverkar både livsinkomst och pension.

Liberalerna vill därför införa en digital jämställdhetskalkylator som visar hur olika val kring föräldraledighet, VAB och deltidsarbete påverkar livsinkomst och pension. Föräldrar ska ha kunskap om de ekonomiska konsekvenserna av sina beslut.

Vi vill också göra de långsiktiga konsekvenserna tydliga redan vid familjebildningen genom ett så kallat rosa kuvert, med information om hur olika val under småbarnsåren kan påverka den framtida ekonomin.

Det är inte politikens uppgift att bestämma hur familjer ska dela på föräldraledighet och arbete. Men människor ska ha den information som krävs för att fatta informerade beslut.

En pension som tar hänsyn till familjeansvar

Det ojämställda uttaget av föräldraledighet, VAB och deltidsarbete bidrar till ekonomiska skillnader som följer med genom livet. Den som tar ett större ansvar för barn och hem riskerar att få en lägre pension.

Liberalerna vill därför göra det möjligt att överföra mer av den statliga pensionen och tjänstepensionsrättigheter mellan makar. Även ogifta föräldrar med gemensamma barn ska kunna överföra pensionsrätter mellan varandra.

Tjänstepension ska också ingå i bodelningen vid skilsmässa. Den som tagit ett större ansvar för familjen ska inte behöva betala för det med sin ekonomiska trygghet senare i livet.

Kvinnor ska kunna göra karriär

Ett jämställt arbetsliv kräver att kvinnor kan utvecklas i yrket, öka sin inkomst och ta ansvar utan att familjens vardag samtidigt blir omöjlig att hantera.

Många kvinnodominerade yrken har få karriärvägar och begränsad lönespridning. Liberalerna vill därför skapa fler karriärvägar och bättre möjligheter till löneutveckling i kvinnodominerade yrken, särskilt inom vård, skola och omsorg.

Arbetsgivare i offentlig sektor behöver också ge bättre möjligheter till fortbildning och utveckling. Där det finns särskilda skäl ska kommuner och regioner kunna erbjuda lönetillägg för vissa välfärdsuppgifter.

Jämställdhet genom hela livet

Jämställdhet avgörs inte bara på arbetsmarknaden. Den avgörs också i vardagen – i föräldraskapet, när arbetstid ska kombineras med familjeansvar och när en äldre anhörig behöver hjälp.

Kvinnor tar ofta ett stort ansvar för anhöriga. Det kan innebära att gå ner i arbetstid eller lämna arbetslivet. Liberalerna vill därför stärka kommunernas stöd till anhöriga och införa vård av förälder, VAF. Närstående vuxna barn ska kunna använda upp till 50 VAF-dagar totalt efter att föräldern fyllt 75 år, eller tidigare efter läkares bedömning.

Även äldre ska kunna leva ett självständigt liv utan att ansvaret automatiskt faller på anhöriga. Liberalerna vill därför införa ett mer generöst RUT 70+, med högre tak och fler tjänster inkluderade. Det minskar också risken att praktiskt ansvar för äldre föräldrar faller på kvinnor som fortfarande är mitt i arbetslivet.

Jämställdhetspolitiken måste se hela livet. Målet är att kvinnor och män ska ha större makt över sin tid, sin ekonomi och sin tillvaro – och kunna kombinera arbete, familjeliv och eget liv utan att kön avgör vem som får bära det största ansvaret.

Jämställdhet är bra business - fler kvinnliga miljardärer

Sverige ska vara världens bästa land för entreprenörer, investeringar och företagande. Det är så vi bygger välstånd i vårt land. Tack vare framgångsrika företag som Spotify, Minecraft, H&M och Tetra Pak har Sverige blivit rikare, jobben blivit fler och skatteintäkterna till välfärden högre.

Kvinnors företagande är dock fortfarande en stor outnyttjad potential. Sverige ligger under EU-snittet när det gäller andelen kvinnliga företagare. Kvinnor får idag endast runt två procent av det privata riskkapitalet, runt 15 procent av det statliga riskkapitalet och det är nästan uteslutande män som skapar de riktigt framgångsrika företagen med miljardvärderingar.

Vi vet att det finns många skarpa kvinnor som vill driva företag och utveckla nya affärsidéer, men som möter hinder på vägen. Möjligheterna att kombinera företagande med familjeliv behöver bli bättre. Socialförsäkringarna är byggda på normen att vara anställd, inte för kvinnor som vill bilda familj och starta företag. Det handlar också om gamla strukturer, förlegade synsätt och omedvetna ”bias”. Men det handlar också om att villkoren för att driva och utveckla företag inte är tillräckligt bra. Tillsammans förstärker detta mönstren att det är männen som sitter på kapitalet och makten och kvinnors affärsidéer inte blir verklighet i den omfattning de förtjänar.

Sverige behöver en politik för fler framgångsrika kvinnliga företagare och fler kvinnliga miljardärer och investerare.

Lägre skatter

Liberalerna vill sänka arbetsgivaravgiften för den som anställer en nyexaminerad akademiker. Vi vill också förbättra villkoren för personaloptioner. Det kommer underlätta bolagsbyggen och dessutom göra det lättare att få första jobbet för de många välutbildade unga tjejer som kommer ut från högskolan. Liberalerna vill också halvera den statliga inkomstskatten, för att utbildning och ansträngning ska löna sig och för att fler kvinnor ska kunna spara ihop startkapital.

Gör föräldraförsäkringen mer entreprenörsvänlig

Föräldraförsäkringen och den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) behöver reformeras för att ge kvinnor som vill ta klivet från anställd till företagare större trygghet. Det kan ske till exempel genom bindande förhandsbesked om SGI för företagare, tydligare beräkningsmodell när det gäller SGI för företagare med oregelbunden inkomst, stärkt SGI-skydd i en uppstartsfas och möjlighet att kombinera begränsat administrativt arbete i det egna företaget med föräldrapenning.

Synliggör vart riskkapitalet går

Det är idag helt otillräcklig transparens och uppföljning när det gäller vem som får del av företagsstöd och riskkapital och för lite tryck på mer jämställd fördelning. Liberalerna vill att statliga och offentligt understödda finansieringsaktörer ska redovisa hur kapital fördelas utifrån kön på grundare eller operativ företagsledare, bolagsfas, belopp och beviljandegrad samt avslagsskäl på aggregerad nivå. De statliga aktörerna behöver också ha tydligare strategier för att identifiera och nå duktiga kvinnliga entreprenörer. Även privata långivare och riskkapitalister måste jobba mer systematiskt för att ge duktiga kvinnliga entreprenörer den draghjälp de förtjänar.

I Storbritannien har näringslivet utvecklat en ”Investing in Women Code” – en kodex som ökar transparensen och hyvlar ner hindren för kvinnliga företagares expansion. 2025 hade nära 300 brittiska företag skrivit under koden och de som anslutit sig hade högre beviljandegrad till kvinnligt ledda företag än andra. I Sverige bör Kollegiet för Svensk bolagsstyrning få ansvar för att hantera och uppdatera en motsvarande kod. Regeringen bör också genom uppdrag till Finansinspektionen driva på för att banker och andra större finansieringsinstitut ska redovisa könsuppdelad statistik på aggregerad nivå.

Bättre förutsättningar för expansion

Kvinnor startar ofta företag i branscher de har erfarenhet av – till exempel inom välfärden, handeln eller konsumenttjänster. De behöver få bättre förutsättningar för tillväxt. Tillväxtverket och Vinnova bör därför få i uppdrag att utveckla fler finansieringsformer för företag som inte behöver klassiskt riskkapital. Det kan handla om kreditgarantier, exportlån för mindre tjänsteföretag, förstärkt rådgivning inför bankfinansiering eller mikrolån. Kvinnors företagande behöver också korsbefruktas mer med tillväxtbranscher och rådande trender inom tech och AI för att främja nya innovationer och snabbare företagstillväxt. Ett sådant perspektiv behöver finnas med i kommande relevanta strategier som regeringen lägger fram. Staten bör också ta initiativ till mentorsprogram som parar ihop kvinnliga företagare med andra typer av kompetenser.

Sverige har en sjudande start-up-scen och vi har en på många sätt unikt välfungerande kapitalmarknad. Med mer transparens och riktade insatser för kvinnliga entreprenörer kan fler kvinnor bygga framgångsrika bolag.

Kvinnors hälsa

Kvinnors hälsa är en central jämställdhetsfråga. Kvinnor och män har delvis olika biologiska förutsättningar och därför behöver vården också ha kunskap om kvinnors specifika hälsobehov. Under lång tid har kvinnors sjukdomar, smärta och reproduktiva hälsa inte alltid fått samma uppmärksamhet inom forskning och vård.

Under mandatperioden 2022–2026 togs flera steg för att stärka kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa. Det arbetet behöver fortsätta. Liberalerna anser att forskningen och vården rörande bland annat förlossningsskador, endometrios och klimakteriebesvär behöver förstärkas ytterligare.

Förslaget att göra rätten till abort till en grundläggande fri- och rättighet i regeringsformen är en viktig liberal seger. Riksdagen har antagit grundlagsändringen som vilande och nu krävs ett beslut för att den ska träda i kraft.

Ur ett jämställdhetsperspektiv är det samtidigt viktigt att kvinnor inte blir osynliga i lagstiftningen. Regeringen valde därför att inte gå vidare med utredningens förslag om att ta bort ordet ”kvinna” ur abortlagen.

Även framöver bör lagstiftningen kunna tala tydligt om kvinnor när det är kvinnors biologiska förutsättningar, hälsa och rättigheter som regleras. Ett tydligt språk gör det möjligt att synliggöra könsskillnader, följa upp ojämlikhet och bedriva ett effektivt jämställdhetsarbete.

Mauricio Rojas (L)

Joar Forssell (L)

Pär Gustafsson (L)

Roger Haddad (L)

Camilla Mårtensen (L)

Lina Nordquist (L)